

Jaarrekening 2011

D66

1. Inhoudsopgave

1.	Inhoudsopgave	2
2.	Jaarverslag	3
3.	Financiële uitkomsten 2011	6
4.	Balans per 31 december 2011	7
5.	Rekening van Baten en Lasten 2011	9
6.	Grondslagen voor waardering en bepaling resultaat	10
7.	Toelichting op de balans	11
	7.1 Vaste activa	11
	7.2 Vlottende activa	12
	7.3 Eigen Vermogen	14
	7.4 Kortlopende schulden	15
	7.5 Niet uit de balans blijkende verplichtingen	16
8.	Toelichting op de rekening van Baten en Lasten	17
	8.1 Baten	17
	8.2 Indirecte verenigingslasten	18
	8.3 Directe verenigingslasten	23
	8.4 Buitengewone baten en lasten	30
	8.5 Financiële baten en lasten	30
	8.6 Resultaat boekjaar afdelingen en regio's	30
9.	Overige gegevens	31
10.	Ondertekening van de jaarrekening door het bestuur	32

2. Jaarverslag

Hierbij heb ik het genoegen u de jaarrekening over 2011 aan te bieden, nadat deze is vastgesteld door de Financiële Commissie, alsmede door het Landelijk Bestuur en door de externe accountant is voorzien van een goedkeurende verklaring.

De Vereniging Politieke Partij Democraten 66, gevestigd Hoge Nieuwstraat 30 te Den Haag is in 1966 opgericht. De vereniging stelt zich als sociaal-liberale partij ten doel politiek te bedrijven waarin de mens centraal staat.

Het partijbestuur bestaat per 31 december 2011 uit de volgende zeven personen:

Ingrid van Engelshoven	Voorzitter
Jan Petit	Vice-voorzitter en bestuurslid opleidingen
Robert Strijk	Penningmeester en bestuurslid personeel Landelijk Bureau
Robert Farla	Internationaal Secretaris
Marty Smits	Bestuurslid Permanente Programma Commissie
Joan de Zwart Bloch	Bestuurslid leden, afdelingen, regio's, bestuurdersvereniging
Annelou van Egmond	Bestuurslid marketing en communicatie

De functie van directeur van het Landelijk Bureau is in 2011 door Frans van Essen vervuld.

Vereniging Politieke Partij Democraten 66, exclusief de afdelingen en regio's

Het begin van 2011 heeft zich voor D66 gekenmerkt als een voortzetting van het campagnejaar 2010. Met de verkiezingen van de Provinciale Staten in maart werd een succesvolle periode van campagne activiteiten afgesloten. Deze laatste verkiezingen brachten wederom succes voor D66. Met 42 statenleden en 5 gedeputeerden is D66 goed vertegenwoordigd op provinciaal niveau. Uiteindelijk resulteerde deze goede PS verkiezingen helaas niet in 6 maar in 5 zetels in de Eerste kamer.

De financiële inzet voor 2011 was primair om het negatieve eigen vermogen van € 499K om te buigen in een positief eigen vermogen, waarbij ook de liquiditeitspositie van de partij aanzienlijk versterkt moest worden. Conform de verwachtingen was de subsidie op basis van het aantal Tweede Kamer zetels hoger dan het jaar daarvoor, ook voor wat betreft de contributie inkomsten heeft 2011 ruimschoots aan de verwachtingen voldaan. Als één van de weinige politieke partijen heeft D66 een groei in het ledenaantal kunnen realiseren. In eerste instantie was het de intentie om over 2011 geen afdrachten aan de afdeling en regio's te laten plaatsvinden, maar in lijn met het besluit op het najaarscongres is die afdracht in 2011 toch gereserveerd en conform de afspraken in februari 2012 uitbetaald. Daarnaast zijn, op één na, alle (kort)lopende leningen die in 2010 waren afgesloten afgelost. Verdere besparingen zijn met name gerealiseerd op het gebied van opleidingen, marketing communicatie en kantoorkosten. Uiteindelijk heeft dit geresulteerd in een resultaat op de bedrijfsvoering van € 887K, hetgeen boven verwachting is. Ook de liquiditeitspositie is aanzienlijk verbeterd, ultimo 2011 beschikt het landelijk bureau over € 680K aan liquide middelen.

Afdelingen en regio's

In samenspraak met de financiële commissie heeft het Landelijk Bestuur vastgesteld dat zij juridisch gezien de verantwoordelijkheid draagt over de financiën van de gehele vereniging. Feitelijk betekent dit dat het bestuur ook verantwoording dient af te leggen over de financiën op decentraal niveau. Immers het Landelijk Bestuur handelt als bestuurder van de Vereniging Politieke Partij Democraten 66. Die vereniging staat bekend als één rechtspersoon, hetgeen impliceert dat afdelingen en regio's geen separate rechtspersonen zijn. Daarom is het noodzakelijk dat met ingang van 2011 de cijfers van de afdelingen en regio's worden opgenomen in de jaarrekening 2011 van D66.

De administratieve organisatie van D66 is traditioneel niet ingericht om de volledige administraties van de regio's en afdelingen te consolideren. Derhalve is voor het boekjaar 2011 besloten om in ieder geval de liquide middelen van de afdelingen en regio's op te nemen in de jaarrekening van 2011. Uit eerdere verkregen financiële verantwoordingen is gebleken dat afdelingen en regio's feitelijk geen langdurige verplichtingen hebben en dat de saldi op de bankrekeningen een voldoende beeld geven van de bezittingen van de afdelingen en regio's. Op deze wijze wordt er in 2011 een eerste forse stap gezet in het consolidatie proces. Voor de afdelingen en regio's komen we dan tot de volgende balans:

Balans van de afdelingen en regio's

<u>Debet</u>				<u>Credit</u>	
	31-12-11	31-12-10		31-12-11	31-12-10
Lening LaBu D66	0	74.881	Bestemmingsreserve	1.108.687	768.809
Afdracht LaBu D66	112.626	69.857			
Liquide middelen	996.061	624.071			
Totaal	1.108.687	768.809	Totaal	1.108.687	768.809

Om tot een volledig beeld te komen zijn bovenstaande cijfers geïntegreerd in de jaarcijfers 2011 van de Vereniging Politieke Partij D66. Hiertoe is ook de weergave van de cijfers 2010 in dit jaarverslag aangepast, waarmee deze afwijken van de cijfers zoals opgenomen in de goedgekeurde jaarrekening 2010.

De balansposities tussen het Landelijk Bureau en de afdelingen en regio's worden bij consolidatie geëlimineerd. Op basis van de gegevens van de afdelingen en regio's constateren wij ten opzichte van 2010 een toename van de bestemmingsreserve bij de afdelingen en regio's van € 339.878. Dit bedrag is als één post in de exploitatie van 2011 verantwoord.

Baker Tilly Berk N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Den Haag
Datum: - 6 JUL 2012
Paraaf: !

Begroting 2012

Voor 2012 ziet de begroting, die in het najaarscongres C94 is goedgekeurd, als volgt eruit:

x € 1.000

BATEN

Contributies	2.000
Subsidies	846
Overige baten	310
Totaal baten	3.156

LASTEN

Personeelskosten	1.162
Afschrijvingen	89
Overige indirecte kosten	287
<i>Indirecte lasten</i>	<u>1.538</u>

Bestuurskosten	45
Internationale samenwerking	20
Congreskosten	120
Opleidingen	50
Marketing en communicatie / de Democraat	245
Regio's en (thema) afdelingen	347
Bijdrage gelieerde organisaties	47
<i>Verenigingslasten</i>	<u>874</u>

Totaal lasten **2.412**

Resultaat voor financiële baten en lasten **744**

Financiële baten en lasten -/- 7

Resultaat **751**

Daar het inzicht in de begrotingen van de afdelingen en regio's ten tijde van het najaarscongres C94 ontbrak zijn deze in bovenstaande cijfers buiten beschouwing gelaten. Het betreft de begroting van de Vereniging Politieke Partij Democraten 66, exclusief de afdelingen en regio's.

Het begrote resultaat 2012 zal worden toegevoegd aan de algemene reserve (€ 51K) en de bestemmingsreserve verkiezingsfonds (€ 700K).

Robert Strijk

Penningmeester

3. Financiële uitkomsten 2011

Vereniging Politieke Partij Democraten 66, exclusief de afdelingen en regio's

Het jaar 2011 is afgesloten met een positief resultaat van € 886.845,-.

In de oorspronkelijke begroting 2011 (resultaat € 975K) is geen rekening gehouden met de afdracht aan de afdelingen en regio's, maar naar aanleiding van het besluit van het najaarscongres 2010 is de begroting 2011 aangepast. In de definitieve begroting is de afdracht ad € 157K opgenomen, waardoor het begrote resultaat voor 2011 op € 818K uitkwam.

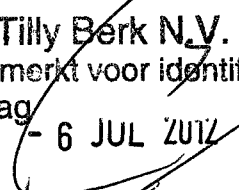
De totale gerealiseerde baten liggen op het niveau van de begroting. De contributie is 3% hoger dan begroot. Dit komt door de groei van het ledenaantal, maar ook door een grotere discipline inzake het betalen van de contributie. Daar tegenover staat dat de opbrengsten uit schenkingen en giften flink lager is dan begroot. Waar in het campagnejaar 2010 de bereidheid tot het schenken van extra middelen zeer groot was, met een opbrengst van maar liefst € 343K, is die bereidheid in een niet campagnejaar, ondanks de diverse acties, lager gebleken. Wel zijn wij verheugd met de beslissing van het bestuur van de Stichting Beheer Huisvestingsvermogen om ook over 2011 een donatie te doen van € 60K aan de vereniging.

In 2011 is per saldo € 65K minder uitgegeven dan begroot. De congreskosten (+ € 26K), IT kosten (naheffing van € 40K over 2010 en 2011) en personeelskosten (+ € 16K) zijn hoger dan begroot. Daartegenover staan de lagere kosten voor het ledenblad De Democraat (-/- € 39K), opleidingen (-/- € 36K), financieringslasten (-/- € 21K) en overige indirecte lasten (-/- € 36K).

Afdelingen en regio's

Op basis van de gegevens over 2011 met betrekking tot de resultaten van de regio's en afdelingen is er een toename geconstateerd van de bestemmingsreserve bij de afdelingen en regio's van € 339.878. Deze is als resultaat verantwoord.

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Contributies	1.960.000	2.011.332	1.900.817
Subsidie	850.530	858.389	551.478
Overige baten	266.580	210.932	392.082
Totaal baten	<u>3.077.110</u>	<u>3.080.653</u>	<u>2.844.377</u>
Indirecte verenigingslasten	1.428.443	1.400.253	1.480.131
Directe verenigingslasten	706.171	681.670	1.093.976
Buitengewone baten en lasten (lasten campagnes)	100.000	108.490	921.475
Financiële lasten	24.496	3.395	18.569
Totaal lasten	<u>2.259.110</u>	<u>2.193.808</u>	<u>3.514.151</u>
Resultaat boekjaar, exclusief afdelingen en regio's	818.000	886.845	-/ 669.774
Resultaat boekjaar afdelingen en regio's	-	339.878	768.809
Resultaat boekjaar	<u>818.000</u>	<u>1.226.723</u>	<u>99.035</u>

Baker Tilly Berk N.V.
Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
Den Haag
Datum: 6 JUL 2012
Paraaf: pagina 6

4. Balans per 31 december 2011

(na resultaatbestemming)

	31 december 2011		31 december 2010	
Activa				
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Inventaris	78.668		98.073	
Computer hardware	37.467		88.779	
Computer software	3.334	119.469	16.318	203.170
	-----		-----	
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Gelieerde organisaties	10.539		36.254	
Ministerie van BZK	90.184		151.710	
Debiteuren	87.678		36.247	
Overige vorderingen en overlopende activa	111.306	299.707	126.457	350.668
	-----		-----	
Liquide middelen				
Liquide middelen, exclusief afdelingen en regio's	680.569		159.878	
Liquide middelen afdelingen en regio's	996.061	1.676.630	624.071	783.949
	-----		-----	
		<u>2.095.806</u>		<u>1.337.787</u>

	31 december 2011		31 december 2010	
Passiva				
EIGEN VERMOGEN				
Eigen vermogen, exclusief afdelingen en regio's				
Algemene reserve	144.000		-/-499.053	
Bestemmingsreserve verkiezingen	243.792	387.792	-	-/-499.053
	-----		-----	
Bestemmingsreserve afdelingen en regio's				
Algemene reserve afdelingen en regio's	996.061		624.071	
Vordering op Landelijk Bureau	112.626	1.108.687	144.738	768.809
	-----		-----	
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Kredietinstellingen	-		189.205	
Gelieerde organisaties	118.226		330.606	
Crediteuren	143.868		209.787	
Vooruit ontvangen contributies	172.168		138.452	
Belastingen	29.589		41.789	
Overige schulden en overlopende passiva	135.476	599.327	158.192	1.068.031
	-----	-----	-----	-----
		<u>2.095.806</u>		<u>1.337.787</u>

5. Rekening van Baten en Lasten 2011

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
BATEN			
Contributies	1.960.000	2.011.332	1.900.817
Subsidie ministerie van BZK	850.530	858.389	551.478
Overige baten	266.580	210.932	392.082
	<u>3.077.110</u>	<u>3.080.653</u>	<u>2.844.377</u>
LASTEN			
Personeelskosten	1.067.422	1.083.833	1.039.963
Afschrijvingen	98.000	89.425	125.506
Overige indirecte lasten	263.021	226.995	314.662
	<u>1.428.443</u>	<u>1.400.253</u>	<u>1.480.131</u>
	<i>Subtotaal indirecte lasten</i>		
Bestuurskosten	44.550	50.275	40.719
Internationale samenwerking	22.000	15.659	12.120
Congreskosten	100.000	125.795	253.790
Opleidingen en introductie nieuwe leden	45.000	9.327	192.240
Marketing en communicatie / ledenblad de Democraat	189.138	127.480	209.931
Regio's en (thema) afdelingen	264.750	304.828	298.999
Gelieerde organisaties	40.733	49.240	107.466
Doorbelaast aan belendingen	-	-/- 934	-/- 21.289
	<u>706.171</u>	<u>681.670</u>	<u>1.093.976</u>
	<i>Subtotaal directe verenigingslasten</i>		
Totaal lasten	<u>2.134.614</u>	<u>2.081.923</u>	<u>2.574.107</u>
Resultaat uit gewone bedrijfsvoering voor financiële baten en lasten	<u>942.496</u>	<u>998.730</u>	<u>270.270</u>
Buitengewone baten en lasten (lasten campagnes)	100.000	108.490	921.475
Financiële baten en lasten (-/- is bate)	24.496	3.395	18.569
	<u>818.000</u>	<u>886.845</u>	<u>-/-669.774</u>
Resultaat boekjaar Landelijk Bureau	818.000	886.845	-/-669.774
Resultaat boekjaar afdelingen en regio's	-	339.878	768.809
	<u>818.000</u>	<u>1.226.723</u>	<u>99.035</u>
Resultaat boekjaar			
Resultaatbestemming			
Dotatie c.q. onttrekking algemene reserve	568.000	643.053	-/-566.020
Dotatie c.q. onttrekking bestemmingsreserve verkiezingen	250.000	243.792	-/-103.754
Dotatie bestemmingsreserve afdelingen en regio's	-	339.878	768.809
	<u>818.000</u>	<u>1.226.723</u>	<u>99.035</u>
Resultaat boekjaar			

6. Grondslagen voor waardering en bepaling resultaat

Verslaggevingsvoorschriften

De jaarrekening is met inachtneming van de Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. "Kleine organisaties zonder winststreven" opgesteld.

Uitbreiden consolidatiekring

De administratieve organisatie van D66 is traditioneel niet ingericht om de volledige administraties van de regio's en afdelingen te consolideren. Derhalve is voor het boekjaar 2011 besloten om in ieder geval de liquide middelen als mede de bestemmingsreserve van de afdelingen en regio's op te nemen in de jaarrekening van 2011. Uit eerdere verkregen financiële verantwoordingen is gebleken dat afdelingen en regio's feitelijk geen langdurige verplichtingen hebben en dat de saldi op de bankrekeningen een voldoende beeld geven van de bezittingen van de afdelingen en regio's. Op deze wijze wordt er in 2011 een eerste forse stap gezet in het consolidatie proces.

Vergelijkende cijfers

In de jaarrekening 2010 waren de liquide middelen van de afdelingen en regio's niet mee geconsolideerd. In de jaarrekening 2011 is voor de vergelijkende cijfers 2010 uitgegaan van de consolidatie van de liquide middelen. Als gevolg hiervan is het resultaat 2010 en daarmee de bestemmingsreserve afdelingen en regio's volgens de vergelijkende cijfers € 768.809 hoger dan in de vastgestelde jaarrekening 2010. In de staat van baten en lasten is dit resultaat ondergebracht onder 'Resultaat boekjaar afdelingen en regio's'.

Het resultaat van de afdelingen en regio's 2011 bedraagt € 339.878.

Balans

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische uitgaafprijs, onder aftrek van afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur van de te onderscheiden activa.

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

De kortlopende schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De financiële instrumenten omvatten handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen, handelsschulden en overige te betalen posten. Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde. Indien instrumenten niet zijn gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op onder de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling beschreven manier gewaardeerd. Alle overige in de balans opgenomen posten zijn opgenomen tegen nominale waarde.

Baten en lasten

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

De vereniging is niet vennootschapsbelastingplichtig.

7. Toelichting op de balans

7.1 Vaste activa

Materiële vaste activa

	31 december 2011	31 december 2010
Aanschafwaarde	446.502	440.777
Cumulatieve afschrijvingen	327.033	237.607
Boekwaarde	<u>119.469</u>	<u>203.170</u>

Verloop van de materiële vaste activa in 2011

	Inventaris	Computer hardware	Computer software	Totaal
Aanschafwaarde per 1 januari 2011	125.099	164.818	150.861	440.778
Cumulatieve afschrijvingen per 1 januari 2011	27.026	76.039	134.543	237.608
Boekwaarde per 1 januari 2011	<u>98.073</u>	<u>88.779</u>	<u>16.318</u>	<u>203.170</u>
Bij : investeringen 2011	5.724	-	-	5.724
Af: Afschrijvingen 2011	25.129	51.312	12.984	89.425
	<u>78.668</u>	<u>37.467</u>	<u>3.334</u>	<u>119.469</u>
Aanschafwaarde per 31 december 2011	130.823	164.818	150.861	446.502
Cum. afschrijvingen per 31 december 2011	52.155	127.351	147.527	327.033
Boekwaarde per 31 december 2011	<u>78.668</u>	<u>37.467</u>	<u>3.334</u>	<u>119.469</u>
Afschrijvingspercentages	20%	33%	33%	

7.2 Vlottende activa

Vorderingen

Gelieerde organisaties

	31 december 2011	31 december 2010
Stichting Fractiewerk D66	7.733	9.409
Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	1.282	24.911
Mr. Hans van Mierlo Stichting	946	-
Te verrekenen met fracties	578	1.934
Saldo	<u>10.539</u>	<u>36.254</u>

Over het gemiddelde saldo is in 2011 en 2010 3,5 % rente berekend.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

	31 december 2011	31 december 2010
Te ontvangen reguliere subsidie boekjaar	115.325	151.710
Terug te betalen reguliere subsidie 2010	-/- 27.919	-
Te ontvangen subsidie raadsleden	2.778	-
Te ontvangen subsidie	<u>90.184</u>	<u>151.710</u>

De subsidie over 2010 is inmiddels afgerekend. In de subsidiebeschikking van 2012 wordt echter gesproken over een taakstellende korting van 5,11% over 2010 met terugwerkende kracht, voortvloeiend uit een wetsvoorstel dat onder het vorige kabinet is ingediend. Dit voorstel is op het moment van het opmaken van de jaarrekening nog in behandeling in de Tweede Kamer. Voorzichtigheidshalve is dan ook 5,11% van het totale subsidiebedrag over 2010 ad € 546.355,- gereserveerd. In het wetsvoorstel is tevens een voorstel opgenomen om een korting van 6,43% over het jaar 2011 toe te passen.

De daadwerkelijke subsidie over 2011 is, naast het wel of niet toepassen van de eerder genoemde korting, afhankelijk van het landelijk aantal leden van alle politieke partijen en kan derhalve afwijken van het in deze jaarrekening opgenomen bedrag aan subsidie. Bij de subsidie aanvraag is uitgegaan van een aantal van 21.500 leden per 1 januari 2011, terwijl het werkelijke aantal leden uit hoofde van de WsPP per 1 januari 2011 20.873 bedraagt. Een eventueel verschil in de afrekening 2011 zal in 2012 worden verantwoord.

Volgens de subsidieafrekening vorming en scholing raadsleden bedraagt de subsidie € 29.120,-. In 2011 is reeds € 26.342,- ontvangen, resteert € 2.778,-. De subsidie is gemaximeerd op € 32.928,-.

Debiteuren	31 december 2011	31 december 2010
Debiteuren	95.390	44.031
Af: voorziening vorderingen	7.712	7.784
Saldo	<u>87.678</u>	<u>36.247</u>

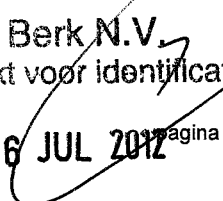
Overige vorderingen en overlopende activa

	31 december 2011	31 december 2010
Te ontvangen NIMD	31.830	31.830
Vooruitbetaalde verzekeringspremie	26.264	2.217
Vooruitbetaalde kosten automatisering	17.855	43.420
Depot TNT post	7.560	7.560
Nog te ontvangen rente	7.221	-
Vooruitbetaalde kosten lokale afdelingen	7.150	11.747
Vooruitbetaalde huur kopieermachines	4.054	2.351
Nog te ontvangen inzake project ELF	2.727	-
Vooruitbetaalde kosten OV jaarkaarten	2.382	2.014
Netto lonen	319	545
Te ontvangen / vooruitbetaalde pensioenpremie	-	6.891
Te ontvangen contributies	-	6.519
Nog te factureren fractie van Provinciale Staten	-	5.507
Te ontvangen schenkingen en giften	-	1.973
Te ontvangen uitkering verzuimverzekering	-	1.500
Vooruitbetaalde overige kosten	3.944	2.383
Saldo	<u>111.306</u>	<u>126.457</u>

Liquide middelen

	31 december 2011	31 december 2010
Rente rekening Rabobank	420.000	-
Rekening-courant ING	202.702	154.398
Rekening-courant Rabobank	55.494	-
Kas	2.373	5.480
Liquide middelen, exclusief afdelingen en regio's	<u>680.569</u>	<u>159.878</u>
Liquide middelen afdelingen en regio's	996.061	624.071
Saldo	<u>1.676.630</u>	<u>783.949</u>

De liquide middelen staan ter vrije besteding van de vereniging en zijn direct opvraagbaar.

Baker Tilly Berk N.V.
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: - 6 JUL 2012
 Paraaf:

7.3 Eigen Vermogen

Algemene reserve

	2011	2010
Saldo per 1 januari	-/- 499.053	66.967
Bestemming resultaat boekjaar	643.053	-/- 566.020
Saldo per 31 december	<u>144.000</u>	<u>-/- 499.053</u>

Door de meevallende resultaten over 2011 is de algemene reserve ultimo 2011 € 144.000,- hetgeen tijdens de presentatie van de begroting 2012 op het najaarscongres de doelstelling was voor ultimo 2012.

Bestemmingsreserve verkiezingen

Verkiezingsreserve

	2011	2010
Saldo per 1 januari	-	103.754
Bestemming resultaat boekjaar	243.792	-/- 103.754
Saldo per 31 december	<u>243.792</u>	<u>=</u>

De verkiezingsreserve dient ter dekking van de kosten die samenhangen met de komende verkiezingscampagnes in 2014 en 2015 of zoveel eerder als er verkiezingen zijn. Toevoegingen en onttrekkingen vinden hoofdzakelijk plaats via de jaarlijkse bestemming van het exploitatieresultaat. De eerste dotatie in 2011 bedraagt € 243.792,-. Alle campagnekosten worden in de jaarrekening apart gepresenteerd.

Bestemmingsreserve afdelingen en regio's

	2011	2010
Saldo per 1 januari	768.809	-
Bestemming resultaat boekjaar	339.878	768.809
Saldo per 31 december	<u>1.108.687</u>	<u>768.809</u>

De bestemmingsreserve is vrij besteedbaar door de afdelingen en regio's.

7.4 Kortlopende schulden

Kredietinstellingen

	31 december 2011	31 december 2010
Rekening-courant Rabobank	=	<u>189.205</u>

Er was sprake van een tijdelijke kredietfaciliteit met een maximum van € 200.000,-. Deze is op 28 januari 2011 volledig afgelost.

Gelieerde organisaties

	31 december 2011	31 december 2010
Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66	103.856	159.355
Vereniging Jonge Democraten D66	14.370	153.018
Mr. Hans van Mierlo Stichting	-	18.233
Saldo	<u>118.226</u>	<u>330.606</u>

Over het gemiddelde saldo is in 2011 3,5 % rente berekend. In 2010 was dit eveneens 3,5 %.

Crediteuren

	31 december 2011	31 december 2010
Saldo conform crediteurenadministratie	<u>143.868</u>	<u>209.787</u>

Het openstaande saldo aan leveranciers is ook in 2011 fors hoger dan gebruikelijk. Een saldo van tussen de € 50K en € 75K zou meer in de lijn der verwachtingen liggen. In 2010 was de oorzaak de beperkte beschikbaarheid van liquide middelen, waardoor er daadwerkelijk van een betalingsachterstand sprake was. De reden van het hoge saldo ultimo 2011 is een discussie met de IT leverancier omtrent nagekomen facturen over 2010 en 2011, waardoor het saldo van deze leverancier per 31 december 2011 is opgelopen tot € 84K. In de eerste maanden van 2012 is dit afgewikkeld.

Vooruit ontvangen contributies

	31 december 2011	31 december 2010
Saldo conform ledenadministratie	<u>172.168</u>	<u>138.452</u>

Belastingen

	31 december 2011	31 december 2010
Loonheffing	<u>29.589</u>	<u>41.789</u>

Overige schulden en overlopende passiva

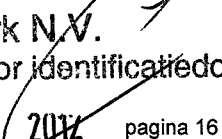
	31 december 2011	31 december 2010
Reservering vakantiegeld	39.265	33.390
Reservering vakantiedagen	30.856	26.671
Accountantskosten	28.183	41.430
Te betalen portikosten	12.894	-
Vooruitontvangen afdracht politiek vertegenwoordiger	8.512	20.840
Te betalen inzake project ELF	3.477	-
Te betalen pensioenpremie	3.068	-
Te betalen kopieerkosten	1.876	-
Te betalen inhuur derden	1.716	2.383
Te betalen kosten handling, opslag promomateriaal	1.328	-
Vooruitontvangen van fracties	891	-
Te betalen energiekosten	729	10.173
Te betalen rente-, bankkosten	705	1.471
Te betalen huurkosten	-	9.440
Te betalen eindejaarsuitkering	-	4.720
Te betalen administratiekosten	-	2.024
Te betalen kosten najaarscongres	-	1.999
Te betalen verzekeringspremie	-	1.666
Te betalen overige kosten en overlopende passiva	1.976	1.985
Saldo	<u>135.476</u>	<u>158.192</u>

7.5 Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Huurcontracten

Door de Vereniging is per 1 oktober 2009 een huurcontract afgesloten voor kantoorruimte aan de Hoge Nieuwstraat 30. Het huurcontract loopt tot en met 30 september 2014. Ook is er ruimte gehuurd in het aangrenzende pand aan Hoge Nieuwstraat 28. Dit huurcontract is jaarlijks opzegbaar. Daarnaast is per 1 september 2010 ruimte gehuurd aan de Hoge Nieuwstraat 26. Het laatste huurcontract loopt tot en met 31 augustus 2015. De totale huursom voor de drie contracten bedraagt € 135.000,- op jaarbasis.

Door de vereniging is een huurcontract afgesloten voor de kopieermachines. De verplichting is aangegaan tot en met 31 januari 2013 voor een jaarbedrag van € 16.216 dat jaarlijks wordt geïndexeerd. Ultimo 2011 bedraagt de verplichting € 17.567.

Baker Tilly Berk N.V.
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: - 6 JUL 2012
 Paraaf:

8. Toelichting op de rekening van Baten en Lasten

8.1 Baten

Contributies

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Contributies D66 leden	1.900.000	1.914.345	1.824.361
Contributies Combileden	60.000	96.987	76.456
Saldo	<u>1.960.000</u>	<u>2.011.332</u>	<u>1.900.817</u>

Het ledenaantal bedraagt per 31 december 2011 21.985. Dit betekent een stijging van 2% procent ten opzichte van de stand ultimo 2010 (21.599). De gemiddelde contributie per lid was 4% meer ten opzichte van 2010.

Subsidie Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Subsidie 2011 regulier	820.161	816.103	-
Subsidie 2010 regulier	-	13.166	505.270
Subsidie 2009 regulier	-	-	15.839
Totaal subsidie regulier	<u>820.161</u>	<u>829.269</u>	<u>521.109</u>
Subsidie gemeenteraadsleden	30.369	29.120	30.369
Saldo	<u>850.530</u>	<u>858.389</u>	<u>551.478</u>

In 2009 is door de Tweede Kamer een nieuwe subsidieregeling in het leven geroepen. Deze subsidie is bedoeld voor opleidingen voor raadsleden en lokale bestuurders en de hoogte wordt bepaald door het aantal gekozen raadsleden van D66. Met ingang van 2012 is de regeling weer afgeschaft.

Overige baten	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Schenkingen en giften	200.000	96.564	342.543
Bijdrage Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66	-	60.000	-
Afdracht politiek vertegenwoordigers	66.580	54.368	49.539
Saldo	<u>266.580</u>	<u>210.932</u>	<u>392.082</u>

Schenkingen

De opbrengsten uit schenkingen en giften zijn flink lager dan begroot. Waar in het campagnejaar 2010 de bereidheid tot het schenken van extra middelen zeer groot was, met een opbrengst van maar liefst € 343K, is die bereidheid in een niet campagnejaar, ondanks de diverse acties, lager gebleken.

Bijdrage Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66

In de vergadering van 12 januari 2012 heeft het bestuur van de Stichting Beheer Huisvestingsvermogen besloten voor 2011 een bijdrage van € 60.000 te doen aan de vereniging.

8.2 Indirecte verenigingslasten

Personeelskosten

Salarissen:

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Brutoloon	653.984	712.417	678.866
Eindejaarsuitkering	59.923	57.269	47.126
Vakantiegeld	52.296	57.236	52.540
Premie verzekering loondoorbetaling bij ziekte	18.209	20.604	14.380
Verjaardagbonus	3.750	3.000	3.000
Uitgekeerde vergoeding loondoorbetaling bij ziekte	-	-/- 15.077	-/- 8.435
Uitgekeerde WAOWIA uitkering	-	-/- 9.954	-/- 6.429
Uitzendkrachten / inhuur derden	49.435	44.978	66.620
Saldo salarissen	<u>837.597</u>	<u>870.473</u>	<u>847.668</u>

Sociale lasten en pensioenen:

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Sociale lasten	120.020	134.204	114.065
Pensioenpremie	32.686	24.693	11.515
Saldo sociale lasten en pensioenen	152.706	158.897	125.580

Overige personeelskosten:

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Reiskosten woon werkverkeer	32.651	28.029	29.944
Personeelsuitje / recepties	10.000	9.114	9.520
Opleidingskosten personeel	20.000	4.938	8.258
Arbokosten	1.668	4.106	2.771
Bloemen en presentjes voor vrijwilligers en personeel	3.000	3.810	3.524
Hotelkosten bij overwerk	2.400	3.213	3.073
Onkostenvergoeding personeel	2.400	1.253	2.624
Overige personeelskosten	5.000	-	7.001
Saldo overige personeelskosten	77.119	54.463	66.715
Saldo personeelskosten	1.067.422	1.083.833	1.039.963
Aantal personeelsleden ultimo boekjaar (fte)	22 (16,7)	21 (17,1)	20 (16,3)

Toename van salarissen (+ € 33K) en sociale lasten en pensioenen (+ € 6K) wordt mede veroorzaakt door een procentuele salarisstijging van 2% waarmee in de begroting geen rekening was gehouden.

De personeelskosten die samenhangen met de campagne zijn opgenomen onder de campagnekosten.

Pensioenregeling

De pensioenregeling is ondergebracht bij een verzekeraar en is naar zijn aard een beschikbare premie regeling. De vereniging heeft in het geval van een tekort bij de verzekeraar geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. De verschuldigde premies worden daarom als last in de staat van baten en lasten verwerkt in de periode waarop ze betrekking hebben.

Afschrijvingen

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Afschrijving computerhardware	54.000	51.312	53.610
Afschrijving kantoorinrichting	30.000	25.129	22.260
Afschrijving computersoftware	14.000	12.984	49.636
Saldo	<u>98.000</u>	<u>89.425</u>	<u>125.506</u>

Overige indirecte lasten

Huisvestingskosten:

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur gebouw	128.743	132.735	112.482
Energie en water	14.800	9.108	12.120
Inrichtingskosten pand	1.500	6.560	5.795
Beveiliging pand en alarmopvolging	2.507	1.714	1.917
Onroerende zaakbelasting en andere heffingen	4.245	1.601	2.627
Onderhoudskosten pand	2.000	1.321	2.882
Overige huisvestingskosten	1.410	7.461	510
Saldo huisvestingskosten	<u>155.205</u>	<u>160.500</u>	<u>138.333</u>

Door de vereniging is per 1 oktober 2009 een huurcontract afgesloten voor kantoorruimte aan de Hoge Nieuwstraat 30 en een ruimte op de aangrenzende Hoge Nieuwstaat 28a. Vanaf september 2010 wordt ook een ruimte gehuurd in de Hoge Nieuwstraat 26. Dit alles om het toegenomen aantal personeelsleden te kunnen huisvesten.

De overschrijding ten opzichte van de begroting 2011 wordt veroorzaakt door inhuur van schoonmaakdiensten (€ 6K) wegens langdurige ziekte van een personeelslid.

Kantoorkosten:

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Onderhoud computerhardware, -software en toner	25.220	28.491	37.813
Portiekosten	25.000	22.573	28.705
Kopieerkosten	17.257	17.909	19.782
Juridische- en advieskosten	4.660	17.321	21.634
ADSL verbinding	6.600	12.563	8.842
Telefoonkosten	10.000	9.752	12.433
Verzekeringspremie	3.000	7.093	2.771
Koffie, thee en huishoudelijke artikelen	3.325	4.308	3.995
Briefpapier, visitekaartjes, enveloppen, blanco papier	21.000	2.310	24.386
Kantoorbehoeften	4.245	1.927	3.404
Abonnementen	2.200	568	1.275
Overige kantoorkosten	8.186	6.304	7.378
Saldo kantoorkosten	130.693	131.119	172.418

In 2011 zijn er een aantal redenen geweest voor het Landelijk Bestuur om juridische ondersteuning in te huren. Dit was met name voor de problematiek rondom Amsterdam-West en daarnaast heeft het bestuur gemeend om zich inzake het potlood incident op juridisch gebied goed te laten informeren ten einde alles op alles te zetten om alsnog een 6^e zetel in de Eerste Kamer te realiseren.

De reden voor de lagere kosten voor papier, enveloppen etc. (-/- € 19K) is voornamelijk gelegen in het feit dat er jaar over jaar het zelfde bedrag voor de kosten is begroot, terwijl 2010, als verkiezingsjaar, hogere kantoorkosten met zich mee heeft gebracht dan 2011. Daarnaast was er eind 2010 nog een redelijke voorraad, welke in 2011 is gebruikt.

Administratiekosten:

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Accountantskosten	40.000	29.678	58.721
Contributiebriefen en incassokosten	15.000	13.231	18.326
Fondsenwerving, donatiebriefen en acties	35.000	9.827	17.769
Kosten salarisadministratie	11.932	6.730	9.982
Software leden en financiële administratie	7.260	6.540	6.241
Saldo administratiekosten	109.192	66.006	111.039

Een betere dossieroplevering door D66 heeft er toe geleid dat de accountantskosten in 2011 lager zijn uitgevallen dan begroot. Daarnaast bleek een reservering ultimo 2010 van € 8K iets te hoog te zijn vastgesteld. Dit verschil is ten gunste van de exploitatie gebracht.

Baker Tilly Berk N.V. ⁷
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: - 6 JUL 2012
 Paraaf:

Kosten voor fondsenwerving zijn in 2011 minimaal geweest. Het is gebleken dat het ontplooiën van activiteiten in een periode dat er geen campagnes zijn niet erg succesvol is. In de tweede helft van 2011 is met name ingezet op het vastleggen van leden die de contributie via een notariële acte willen doen, waardoor leden zich fiscaalvriendelijk voor 5 jaar hebben gecommitteerd als betalend lid van D66. Door deze actie te doen via belteams van vrijwilligers zijn de kosten zeer beperkt geweest.

Doorbelaste (vaste) personeelskosten en overhead:

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Doorbelast aan Mr. Hans van Mierlo Stichting	-/- 66.977	-/- 47.618	-/- 33.932
Doorbelast aan Jonge Democraten	-/- 28.550	-/- 36.396	-/- 20.617
Doorbelast aan Stichting IDI	-/- 24.991	-/- 17.876	-/- 18.553
Doorbelast aan Stichting Fractiewerk D66	-/- 11.551	-/- 15.000	-/- 6.000
Doorbelast aan fractie Europees Parlement	-	-/- 9.600	-/- 7.940
Doorbelast aan fractie Eerste Kamer	-	-/- 4.140	-
Doorbelast aan fractie Tweede Kamer	-	-	-/- 20.086
Saldo doorbelaste (vaste) personeelskosten en overhead	<u>-/-132.069</u>	<u>-/-130.630</u>	<u>-/-107.128</u>

In 2010 heeft de Vereniging een nieuwe stichting opgericht, Stichting Fractiewerk D66, die tot doel heeft het (doen) verzorgen van administratieve, fiscale en wettelijke aangelegenheden rond het in dienst hebben van medewerkers van D66-fracties van gemeenteraden, Provinciale Staten en andere vertegenwoordigende lichamen van D66. De Stichting treedt hier als werkgever op. De werkzaamheden die de Vereniging voor de Stichting heeft verricht zijn op uurbasis doorbelast.

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Saldo overige indirecte lasten	<u>263.021</u>	<u>226.995</u>	<u>314.662</u>

8.3 Directe verenigingslasten

Bestuurskosten

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur vergaderruimte vergaderingen bestuur en commissies	7.350	30.550	21.441
Catering vergaderingen bestuur en commissies	16.600	19.699	21.058
Vaste onkostenvergoeding bestuursleden	15.600	15.610	15.600
Reiskosten binnenland voor bestuur en commissies	5.000	1.318	1.215
Bijdrage bestuurdersweekend	-	-/ 16.902	-/ 18.595
Saldo	<u>44.550</u>	<u>50.275</u>	<u>40.719</u>

Internationale samenwerking

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Lidmaatschap ELDR, ELF en Liberal International	14.000	13.642	11.612
Reiskosten buitenland (bezoek ELDR, ELF en zusterpartijen)	8.000	3.941	3.893
Kosten projecten (ELDR/ELF)	-	7.455	11.115
Bijdrage projecten (ELDR/ELF)	-	-/ 9.379	-/ 14.500
Saldo	<u>22.000</u>	<u>15.659</u>	<u>12.120</u>

ELDR project "A liberal roadmap for energy transition" (2011)

Samen met het Zweedse Centerpartiet en de Britse Liberal Democrats, heeft D66 in 2011 een "Liberal roadmap for energy transition" opgesteld. Dit project bestond uit het doen van onderzoek onder alle leden van ELDR, het houden van een rondetafel met liberale politici, academische en financiers over de liberale ideeën omtrent een snelle energietransitie. Het project is afgerond met een publicatie. Deze is gepresenteerd op het ELDR congres in Palermo eind november 2011. ELDR heeft het thema overgenomen als leidend voor 2012.

ELF project "Liberal principles compared" (2011)

D66 Bureau Internationaal heeft onderzoek gedaan naar de liberale principes van verschillende Europese liberale partijen en denktanks. D66 heeft een liberaal kieskompas ontwikkeld, om juist de liberale nuances te identificeren. Vervolgens heeft D66 in een tweedaags summer seminar vertegenwoordigers van tien liberale denktanks bijeen gebracht om van gedachten te wisselen over een liberale visie op solidariteit, laissez-faire, secularisme, communitarisme, veiligheid en individualisme. Vervolgens heeft IDI de resultaten van het kieskompas, een verslag van het seminar, de position papers van de tien denktanks en een analyse bijeengebracht in een publicatie.

Congreskosten

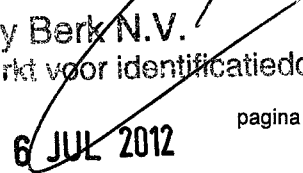
	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Huur audio, video	50.000	76.404	107.850
Catering congres	30.000	37.761	88.072
Huur congresruimte	34.000	38.979	56.350
Drukwerk	10.000	14.175	13.707
Hotelovernachtingen	10.000	4.243	5.641
Decorbeeld	-	3.281	14.920
Porti	13.000	3.144	11.009
E voting	-	-	9.044
Overige congreskosten	3.000	6.769	23.095
Bijdrage door leden	-/- 50.000	-/- 58.961	-/- 75.898
Saldo	<u>100.000</u>	<u>125.795</u>	<u>253.790</u>

Het organiseren van een congres, zoals het landelijk bestuur het voor ogen heeft, blijkt voor de begrote € 50K per congres in de praktijk niet haalbaar. Daarom is besloten in de begroting 2012 een bedrag van € 60K per congres op te nemen.

Opleidingen en introductie nieuwe leden

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Catering	8.750	9.292	21.617
Huur ruimte	17.500	9.069	92.500
Assessments en trainingen	15.500	8.851	110.668
Vergoeding trainer / spreker opleidingen	7.500	5.915	52.129
Reiskosten	750	1.968	1.302
Huur audio, video	-	434	3.241
Overige kosten	-	8.851	7.099
<i>Totale kosten</i>	<u>50.000</u>	<u>44.380</u>	<u>288.556</u>
Bijdrage Stichting Beheer Huisvestingsvermogen	-	-	-/- 60.000
Bijdrage door leden	-/- 5.000	-/- 35.053	-/- 36.316
Saldo	<u>45.000</u>	<u>9.327</u>	<u>192.240</u>

In de bijdrage door leden is ook een bedrag opgenomen van € 16K, waarvan de samenhangende kosten in 2010 zijn verantwoord.

Baker Tilly Berk N.V.
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: - 6 JUL 2012
 Paraaf:

Recapitulatie opleidingskosten:

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Introductiebijeenkomsten nieuwe leden	10.000	13.175	9.286
Opleiding 2 ^e kamer	-	7.363	130.972
Opleiding leden Provinciale Staten	15.000	6.879	5.107
Opleiding bestuur	8.000	6.682	147
Opleiding raadsleden	10.000	430	107.840
Opleiding wethouders	5.000	-	25.237
Opleiding overig	2.000	9.851	9.967
Saldo	<u>50.000</u>	<u>44.380</u>	<u>288.556</u>

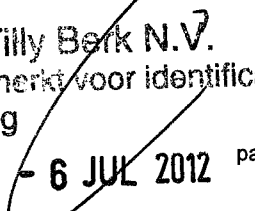
In 2010 waren veel van de opleidingskosten gericht op het klaarstomen van vertegenwoordigers die deelnamen aan de diverse verkiezingen. Na installatie van de vertegenwoordigers is sprake geweest van een aanzienlijke daling aan de vraagzijde. Het Landelijk Bureau heeft zich daarna eerst ingespannen om het totale trainingsaanbod goed in kaart te brengen, waarna een en ander op de website is gepubliceerd. Sinds eind 2011 is er weer een verhoogde belangstelling voor het volgen van opleidingen waargenomen.

Marketing en communicatie / Ledenblad de Democraat

Marketing en communicatie:

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Vaste kosten website www.d66.nl	25.000	30.076	32.979
Promoartikelen: pennen, jassen etc.	4.794	22.510	8.273
Kennismakingsbrochure	8.632	11.952	8.632
Website voor bestellen artikelen	6.180	3.570	10.692
Digitale nieuwsbrieven	7.966	2.916	9.051
Flyers	2.379	2.629	3.512
Intranetkoppelingen met ledenadministratie	20.000	1.702	34.564
Google advertenties	-	833	534
Uitzending zendtijd politieke partijen	4.500	791	2.057
Maken nieuwe film zendtijd politieke partijen	15.000	182	13.394
Domeinnamen	10.738	112	10.738
Ledenwerfacties	4.500	-	12.166
Overig	4.813	6.646	2.751
Bijdrage Tweede Kamer fractie aan website d66.nl	-/ 30.652	-/ 32.941	-/ 43.290
Verkocht merchandising	-	-/ 4.396	-/ 670
Bijdrage fractie Europees parlement aan website d66.nl	-/ 14.712	-	-/ 14.713
Saldo marketing en communicatie	69.138	46.582	90.670

Binnen Marketing en Communicatie hebben een aantal verschuivingen plaatsgevonden. Het project voor intranetkoppelingen met de ledenadministratie is uitgesteld in verband met de plannen voor het implementeren van een nieuw ledenadministratiesysteem in 2012. Ook is het maken van een film voor Zendtijd Politieke Partijen uitgesteld naar 2012. Ofschoon er geen specifieke kosten gemaakt zijn voor ledenwerf acties, is de ledenaanwas in 2011 goed verlopen. Dat er geen bijdrage van het Europees Parlement is voor de websites komt doordat de rekening, conform de regelgeving, voortaan rechtstreeks door de leverancier naar het EP gestuurd wordt.

Baker Tilly Berk N.V.
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: - 6 JUL 2012
 Paraaf: pagina 26

Ledenblad de Democraat:

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Drukwerk	60.000	41.400	62.078
Distributie	45.000	33.657	45.155
Ontwerp	10.000	6.115	7.545
Redactie	3.000	422	751
Fotografie	2.000	304	547
Overig	-	-	3.185
Advertentieopbrengsten	-	-/- 1.000	-
Saldo ledenblad de Democraat	<u>120.000</u>	<u>80.898</u>	<u>119.261</u>

Het ledenblad de Democraat is twee maal uitgebracht, terwijl er drie uitgaven zijn begroot.

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	-----	-----	-----
Saldo marketing en communicatie / ledenblad de Democraat	<u>189.138</u>	<u>127.480</u>	<u>209.931</u>

Regio's en (thema) afdelingen

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Lokale en regionale websites	100.000	160.224	85.553
Afdrachten afdelingen	106.000	101.535	118.913
Afdrachten regio's	53.000	50.435	54.850
Bankkosten afdelingen en regio's	12.750	13.869	10.476
Activiteiten aan de basis	10.000	5.265	2.966
Giften middels niet gedeclareerde onkosten	-	4.499	3.853
Platforms, thema-afdelingen en debatbijeenkomsten	10.000	4.979	11.387
Begrafenissen prominenten	-	-	18.750
Handboek besturen	-	-	1.129
Lokale marketingacties	-	600	35
Bijdrage Debat 66 vereniging	-	-/- 5.708	-/- 2.145
Bijdrage afdelingen en regio's in kosten website	-/- 27.000	-/- 30.870	-/- 6.768
Saldo	<u>264.750</u>	<u>304.828</u>	<u>298.999</u>

Baker Tilly Berk N.V.
 Gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
 Den Haag
 Datum: **6 JUL 2012**
 Paraaf:

In de oorspronkelijke begroting 2011 (resultaat € 975K) is geen rekening gehouden met de afdracht aan de afdelingen en regio's, maar naar aanleiding van het besluit van het najaarscongres 2010 is de begroting 2011 aangepast. In de definitieve begroting is de afdracht ad € 157K opgenomen, waardoor het begrote resultaat voor 2011 op € 818K uitkwam.

De overschrijding van de kosten voor lokale en regionale websites ten opzichte van de begroting wordt veroorzaakt door twee onvoorziene facturen voor geleverde diensten welke voortvloeien uit een lopende IT-overeenkomst over de jaren 2010 en 2011, voor een totaalbedrag van € 46K.

De jaarlijkse bijdrage van de afdelingen en regio's in de kosten van het onderhoud van de website bedraagt over 2010 € 23.100. Voor gemaakte opstartkosten 2009 is in 2010 € 18.113 gefactureerd, terwijl € 29.875 was opgenomen in de cijfers 2009, derhalve € 11.762 ten laste van de exploitatie 2010. Gelden die medio maart 2011 nog niet waren ontvangen (€ 4.570) zijn per 31 december 2010 voorzichtigheidshalve voorzien. Uiteindelijk is hiervan toch nog € 4.220 binnengekomen.

<i>Recapitulatie:</i>	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Jaarlijkse kosten	-/- 27.000	-/- 26.650	-/-23.100
Correctie voorgaande boekjaar	-	-/- 4.220	11.762
Voorzien	-	-	4.570
	-----	-----	-----
<i>Bijdrage afdelingen en regio's in kosten website</i>	<u>-/- 27.000</u>	<u>-/- 30.870</u>	<u>-/- 6.768</u>

Gelieerde organisaties

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Bijdrage Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	27.968	36.475	80.181
Bijdrage vereniging Jonge Democraten	12.765	12.765	7.650
Bijdrage Mr. Hans van Mierlo Stichting	-	-	19.635
	-----	-----	-----
Saldo	<u>40.733</u>	<u>49.240</u>	<u>107.466</u>

Bijdrage Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66

In 2010 heeft de Vereniging Politieke Partij Democraten 66 een bijdrage gedaan aan de Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66 (IDI) van € 56.000. Mede hierdoor is bij IDI een positief eigen vermogen ontstaan per 31 december 2010 (€ 170). In 2011 is deze bijdrage weer teruggebracht tot € 15.000. Daarnaast zijn de uren die de international officer besteed aan D66 gerelateerde activiteiten doorbelast vanuit IDI. Hierbij valt te denken aan activiteiten voor het opleidingsinstituut Route 66, maar ook aan het onderhouden van contacten met de ELDR, de fractie in het Europees Parlement of zusterpartijen als de Liberal Democrats e.a.

Bijdrage vereniging Jonge Democraten

Voor de Jonge Democraten geldt een bijdrage in de huurkosten van € 5.000 en een bijdrage in de werving van leden van € 7.765.

Bijdrage Mr. Hans van Mierlo Stichting

In 2009 werd door het Landelijk Bestuur en het bestuur van, destijds, het Kenniscentrum besloten om vooruitlopend op mogelijk vervroegde verkiezingen voor de Tweede Kamer alvast te beginnen met voorbereidende werkzaamheden voor het verkiezingsprogramma. Daartoe werden o.a. programmawerkgroepen in het leven geroepen. Om deze groepen van vrijwilligers te begeleiden werd secretariële en aanjagende capaciteit ter beschikking gesteld in de vorm van 0,8 formatieplaats. Besloten is dat D66 de kosten van deze extra werknemer voor haar rekening zou nemen tot het moment van de verkiezingen van de Tweede Kamer. In 2011 zijn derhalve geen bijdragen aan de Mr. Hans van Mierlo stichting gedaan.

Doorbelast aan belendingen

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Salarissen, sociale lasten en pensioenlasten extern personeel	-	21.865	147.984
Doorbelast aan fractie van Provinciale Staten	-	-/- 10.468	-/-110.549
Doorbelast aan NIMD	-	-/- 9.473	-/- 54.124
Doorbelast aan fractie Eerste Kamer	-	-/- 2.858	-/- 4.600
Saldo	-	-/- 934	-/- 21.289

In 2011 zijn de activiteiten met betrekking tot het faciliteren van de staten fracties op het gebied van personeel overgegaan naar Stichting Fractiewerk D66.

8.4 Buitengewone baten en lasten

Campagnes

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Campagne Provinciale Statenverkiezingen	100.000	108.490	15.129
Campagne Tweede Kamerverkiezingen	-	-	592.745
Campagne Gemeenteraadsverkiezingen	-	-	313.601
Saldo	<u>100.000</u>	<u>108.490</u>	<u>921.475</u>

8.5 Financiële baten en lasten

	2011	2011	2010
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
Rente r/c Stichting Beheer Huisvestingsvermogen D66	4.500	4.527	3.466
Bankkosten	7.271	3.189	8.507
Rente r/c Vereniging Jonge Democraten D66	2.500	2.678	4.434
Rente r/c Mr. Hans van Mierlo Stichting	500	319	856
Rente tijdelijke lening leden / afdelingen	225	197	4.181
Rente bank	9.500	-/ 7.327	-/ 395
Rente r/c Stichting Internationaal Democratisch Initiatief D66	-/ 500	-/ 436	-/ 2.612
Rente r/c Stichting Fractiewerk D66	-	-/ 165	-/ 68
Overige rente	500	413	200
Saldo	<u>24.496</u>	<u>3.395</u>	<u>18.569</u>

De rente aan de bank vertoont een positief saldo, hetgeen enerzijds bereikt is door de vroegtijdige aflossing van het rekening courant krediet en anderzijds door het op een spaarrekening zetten van de overtollige liquide middelen.

8.6 Resultaat boekjaar afdelingen en regio's

Volledigheidshalve verwijzen wij voor de toelichting van het resultaat boekjaar afdelingen en regio's naar de toelichting die is opgenomen in de grondslagen ondergebracht onder 'Uitbreiden consolidatiekring' en 'Vergelijkende cijfers'.

9. Overige gegevens

Bestemming resultaat

Het resultaat van € 1.226.723 is vooruitlopend op de goedkeuring door het congres toegevoegd aan de algemene reserve (€ 643.053) en de bestemmingsreserves verkiezingen (€ 243.792) en afdelingen en regio's (€ 339.878).

Aantal leden

Het aantal leden bedraagt per ultimo 2011 21.985. Voor de bepaling van de subsidie van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties komen alleen die leden in aanmerking die op 1 januari 2011 al lid waren en hun contributie in 2011 hebben betaald. Dit aantal leden bedraagt per 1 januari 2011 in totaal 20.873. Dit aantal zal naar verwachting in 2012 nog verder groeien.

10. Ondertekening van de jaarrekening door het bestuur

Den Haag, 6 juli 2012

Vereniging Politieke Partij Democraten 66

I.K. van Engelshoven - Theunissen (Voorzitter)

J.P.A.M. Petit (Vice-voorzitter)

R.C.L. Strijk (Penningmeester)

R.C.A. Farla (Int'l. Secretaris)

M. Smits (Bestuurslid)

J.N. de Zwart - Bloch (Bestuurslid)

A.N. van Egmond (Bestuurslid)

Accountants

**BAKER TILLY
BERK**

Baker Tilly Berk N.V.
Scheveningseweg 80-82
Postbus 85745
2508 CK Den Haag
T: +31 (0)70 358 90 00
F: +31 (0)70 350 20 20
E: denhaag@bakertillyberk.nl
KvK: 24425560
www.bakertillyberk.nl

Aan: het bestuur en directie van
Vereniging Politieke Partij Democraten 66
Postbus 660
2501 CR DEN HAAG

Referentie

MdG\BB\0014489\000002\001

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2011 van de Vereniging Politieke Partij Democraten 66, te Den Haag gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2011 en de winst- en verliesrekening over 2011 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de vereniging is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. "Kleine organisaties zonder winststreven". Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Accountants

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vereniging gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van de Vereniging Politieke Partij Democraten 66 per 31 december 2011 en van het resultaat over 2011 in overeenstemming met Richtlijn voor de jaarverslaggeving C.1. "Kleine organisaties zonder winststreven".

Den Haag, 6 juli 2012

Baker Tilly Berk N.V.

M.J. de Graaf
Registeraccountant